

AĞRI VALİLİĞİ İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

AĞRI İLİ
KÜLTÜR, TANITIM VE TURİZM FAALİYET PLANI
2026-2027

SUNUŞ

İlimiz; sahip olduğu tarihi mirası, eşsiz doğal güzellikleri, köklü kültürel birikimi ve inanç turizmi potansiyeli ile ülkemizin önemli turizm merkezlerinden biridir. Başta Ağrı Dağı ve İshak Paşa Sarayı olmak üzere Ahmed-i Hani Türbesi, Nuh'un Gemisi İzi, Diyadin Kaplıcaları ve zengin halk kültürü, ilimizin ulusal ve uluslararası alandaki değerini her geçen gün artırmaktadır.

Günümüzde turizm sektörü; sürdürülebilirlik, yerel kalkınma, kültürel mirasın korunması ve dijital dönüşüm ilkeleri doğrultusunda şekillenmektedir. Bu anlayışla hazırlanan **Ağrı İli Kültür, Tanıtım ve Turizm Faaliyet Planı (2026 – 2027 Yılı Uygulama Programı)**, ilimizin kültür ve turizm potansiyelini bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmeyi, ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlamayı ve kültürel değerlerimizi gelecek kuşaklara aktarmayı hedeflemektedir.

Hazırlanan bu plan kapsamında:

- Doğa ve macera turizminin geliştirilmesi
- Kültür ve inanç turizmi destinasyonlarının güçlendirilmesi
- Gastronomi ve el sanatlarının desteklenmesi
- Tanıtım ve dijital pazarlama faaliyetlerinin artırılması
- İl ve ilçe halk kütüphanelerinin kültürel yaşamın merkezleri haline getirilmesi
- Eğitim ve kapasite geliştirme çalışmalarının yaygınlaştırılması

öncelikli stratejik alanlar olarak belirlenmiştir.

Bu Faaliyet Planı; kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör iş birliği ile uygulanacak olup Ağrı'nın kültür ve turizm alanında marka değerinin yükseltilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu stratejik planın hazırlanmasında emeği geçen tüm paydaşlarımıza teşekkür eder; 2026 – 2027 yılı uygulama sürecinin ilimiz için verimli ve başarılı geçmesini temenni ederiz.

Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İçindekiler

KISALTMALAR	4
TABLolar	4
ŞEKİLLER.....	4
1. AMAÇ VE KAPSAM	5
2. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER	5
3. İLİMİZİN KÜLTÜR VE TURİZM POTANSİYELİ	9
3.1. Ağrı İli Coğrafi İşaretli Ürünler	9
4. KÜLTÜR, TURİZM VE TANITIM İÇİN HEDEFLER	11
4.1. Doğa ve Macera Turizmi Faaliyetleri	14
4.2. Kültür Turizmi Faaliyetleri	17
4.3. İnanç Turizmi Faaliyetleri	18
4.4. Müzecilik Faaliyetleri	20
4.5. Kütüphanecilik Hizmetleri	22
5. PROJELER	25
5.1. Meteor Çukuru'nun Turizme Kazandırılması	25
5.2. Diyadin Termal Kent Projesi	25
5.3. Balık Gölü'nün Turizme Kazandırılması	25
5.4. Urartu Kalesi Restorasyon Projesi	26
5.5. İshak Paşa Sarayı Kapsamlı Restorasyon Projesi ve Işıklandırılması	26
5.6. İshak Paşa Sarayı Sesli Rehberlik Sistemi Projesi	27
5.7. Ağrı Konseptli Hediye Yapım Atölyesi Projesi	27
5.8. Kerem ile Aslı Ziyaretçi Merkezi	27
5.9. Ahmed-i Hani Kültür Festivali.....	28
6. YATIRIMLAR	29
6.1. Ağrı İl Halk Kütüphanesi	29
6.2. Doğubayazıt Ahmed-İ Hani İlçe Halk Kütüphanesi	29
6.3. Hamur İlçe Halk Kütüphanesi	29
6.4. Diyadin İlçe Halk Kütüphanesi	29
6.5. Ağrı Müzesi.....	29
6.6. Ağrı Dağcılık Müzesi.....	29
6.7. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Hizmet Binası	29
6.8. TRT Park Mesire Alanı ve Ağrı Türkü Evi	30
7. İZLEME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ.....	31
7.1. İzleme Süreci	31
7.2. Değerlendirme Süreci.....	32

KISALTMALAR

KTB	Kültür ve Turizm Bakanlığı
İKTM	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
TGA	Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TÜRSAB	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
SERKA	Serhat Kalkınma Ajansı
Ağrı GSİM	Ağrı Gençlik Spor İl Müdürlüğü
AİÇÜ	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
İTGK	İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu
DÖSİMM	Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü
KYGM	Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü
DAP	Doğu Anadolu Projesi
Ağrı ÇŞİM	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
DKMP	Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü
Van RAM	Van Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü
KVGM	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
KISA VADE	6 ay-1 yıl
ORTA VADE	1-2 yıl
UZUN VADE	1-3 yıl

TABLolar

Tablo 1: Doğal Turizm Varlıkları

Tablo 2: Tarihi ve Kültürel Varlıklar

Tablo 3: Seyahat Acentaları Tablosu

Tablo 4: Konaklama Tesisleri Tablosu

Tablo 5: Kütüphane İstatistikleri Tablosu

ŞEKİLLER

Şekil 1: Ağrı İl Haritası

1. AMAÇ VE KAPSAM

Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanan Kültür, Tanıtım ve Turizm Faaliyet Planı'nın amacı; ilin/bölgenin kültürel, tarihi ve turistik değerlerinin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir bir anlayışla tanıtılarak ulusal ve uluslararası düzeyde bilinirliğinin artırılması, turizm potansiyelinin etkin şekilde değerlendirilmesi ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlanmasıdır. Planın kapsamı ise kültürel etkinlikler, tanıtım faaliyetleri, turizm geliştirme çalışmaları, tarihi ve kültürel mirasın korunmasına yönelik uygulamalar, yerel değerlerin tanıtımı ile kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları iş birliğiyle yürütülecek tüm kültür, tanıtım ve turizm faaliyetlerini içermektedir.

2. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Yüzölçümü: 11.099 km²

Nüfus: 491.486

İlçe Sayısı: 8 (Merkez, Doğubayazıt, Patnos, Diyadin, Eleşkirt, Taşlıçay, Tutak, Hamur)

Rakım: 1.640 Metre

Sınır Kapısı: Gürbulak Sınır Kapısı (İran)

Önemli Turistik Alanlar: Ağrı Dağı, İshak Paşa Sarayı, Ahmed-İ Hani Türbesi, Urartu Kalesi, Diyadin Kaplıcaları, Diyadin Kanyonu, Meya Mağaraları, Hamur Kümbeti, Meteor Çukuru, Balık Gölü

Kültürel Alanlar: Geleneksek Halk Oyunları, Dengbejlik(Aşıklık) Kültürü, El Sanatları, Yöresel Mutfak

Kütüphaneler: Ağrı İl Halk Kütüphanesi, Doğubayazıt İlçe Halk Kütüphanesi, Patnos İlçe Halk Kütüphanesi, Diyadin İlçe Halk Kütüphanesi, Hamur , Eleşkirt İlçe Halk Kütüphanesi, Tutak İlçe Halk Kütüphanesi

Turizm Alanları: Dağcılık, Doğa Turizmi, Kültür Turizmi, İnanç Turizmi, Termal Turizm

Şekil 1.Ağrı İl Haritası

Tablo 1: Doğal Turizm Varlıkları

Ağrı Dağı	2023	2024	2025	GENEL TOPLAM
Turist Sayısı	6.978	4.512	5.000	16.490

Tablo 2: Tarihi ve Kültürel Varlıklar

İshakpaşa Sarayı	2023	2024	2025	GENEL TOPLAM
Turist Sayısı	212.307	258.777	210.000	681.084

Tablo 3: Seyahat Acentaları Tablosu

İlçe	ACENTA SAYISI	GRUBU
Merkez	10	A
Doğubayazıt	8	A
Patnos	7	A
Eleşkirt	1	A
TOPLAM	26	A

Tablo 4: Konaklama Tesisleri Tablosu**Turizm İşletmesi Belgeli Tesis İstatistikleri**

İlçe	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Merkez	5	310	648
Doğubayazıt	3	129	258
Patnos	3	75	150
Tutak	9	194	354
Eleşkirt	14	312	630
Diyadin	2	19	38
Hamur	6	141	272
Taşlıçay	8	154	316
Toplam	50	1334	2666

Basit Konaklama Belgeli Tesis İstatistikleri

İlçe	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Merkez	17	848	1004
Doğubayazıt	7	176	346
Patnos	6	203	264
Tutak	2	30	54
Eleşkirt	2	43	71
Diyadin	1	43	59
Hamur	-	-	-
Taşlıçay	2	45	70
Toplam	37	1388	1868

Toplam Belgeli Tesis

İlçe	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Merkez	22	1158	1652
Doğubayazıt	10	305	604
Patnos	9	278	414
Tutak	11	224	408
Eleşkirt	16	355	701
Diyadin	3	62	97
Hamur	6	141	272
Taşlıçay	10	199	386
Toplam	87	2722	4534

Sınıflandırılmış Konaklama Tesis Verileri

İlçe	1 Yıldızlı			2 Yıldızlı			3 Yıldızlı			4 Yıldızlı			Sınıf Yok		
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Merkez				1	40	80	2	71	140	1	89	178	18	958	1254
Diyadin													3	62	97
Doğubayazıt	1	35	70	1	30	60	1	64	128				7	176	346
Eleşkirt							1	21	48				15	334	653
Hamur													6	141	272
Patnos													9	278	414
Taşlıçay	1	12	24										9	187	362
Tutak													11	224	408
Toplam	2	47	94	2	70	140	4	156	316	1	89	178	78	2360	3806

*Bu veriler 17.02.2026 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı “Turizm İstatistikleri” sisteminden alınan güncel verilerdir.

Tablo 5: Kütüphane İstatistikleri Tablosu**İl ve İlçe Halk Kütüphaneleri**

Kütüphane Adı	Yıl	Kitap Sayısı	Kullanıcı Sayısı	Kayıtlı Üye Sayısı	Ödünç Verilen Materyal Sayısı
Ağrı İl Halk Kütüphanesi	2025	50.454	29.565	13.610	3.290
Gezici Kütüphane	2025	1.791	1.200	953	650
Çocuk Kütüphanesi	2025	17.012	17.127	4.165	6.852
Doğubayazıt Ahmed-i Hani İlçe Halk Kütüphanesi	2025	19.995	14.270	9.156	7.026
Diyadin İlçe Halk Kütüphanesi	2025	8756	9.077	3.777	3.549
Eleşkirt İlçe Halk Kütüphanesi	2025	14.495	12.753	1.816	1.732
Hamur İlçe Halk Kütüphanesi	2025	5.932	10.335	1.029	420
Tutak İlçe Halk Kütüphanesi	2025	2.194	10.495	921	794
Patnos İlçe Halk Kütüphanesi	2025	41.700	14.270	8.953	7.691

3. İLİMİZİN KÜLTÜR VE TURİZM POTANSİYELİ

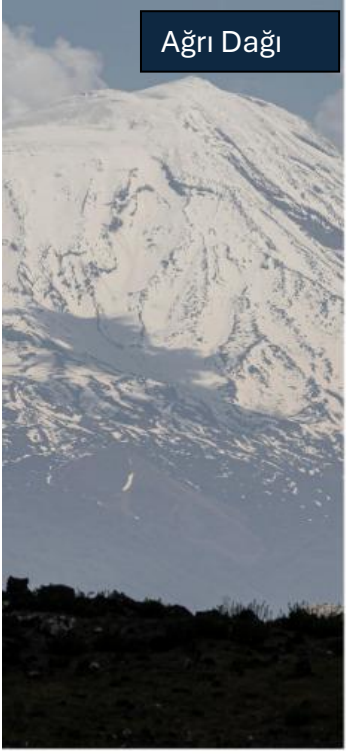
İlimiz, sahip olduğu zengin doğa, kültür ve tarihi miras ile Türkiye'nin öne çıkan turizm bölgelerinden biridir ve yüksek yatırım potansiyeli taşımaktadır. İlimiz, doğa ve macera turizmi kapsamında Ağrı Dağı, Meteor Çukuru ve Balık Gölü gibi alanlarla trekking, dağcılık ve ekoturizm projeleri için fırsatlar sunmaktadır. Tarih ve kültür turizmi açısından ise İshak Paşa Sarayı, Urartu Kalesi ve Ahmed-i Hânî Türbesi gibi eserler, restorasyon, ziyaretçi merkezi ve rehberlik sistemleri yatırımları için cazibe yaratmaktadır. Ayrıca, inanç turizmi ile Ahmed-i Hânî Türbesi ve Toprakkale Camii gibi mekanlar ziyaretçi ilgisini artırma potansiyeline sahiptir.

3.1. Ağrı İli Coğrafi İşaretli Ürünler

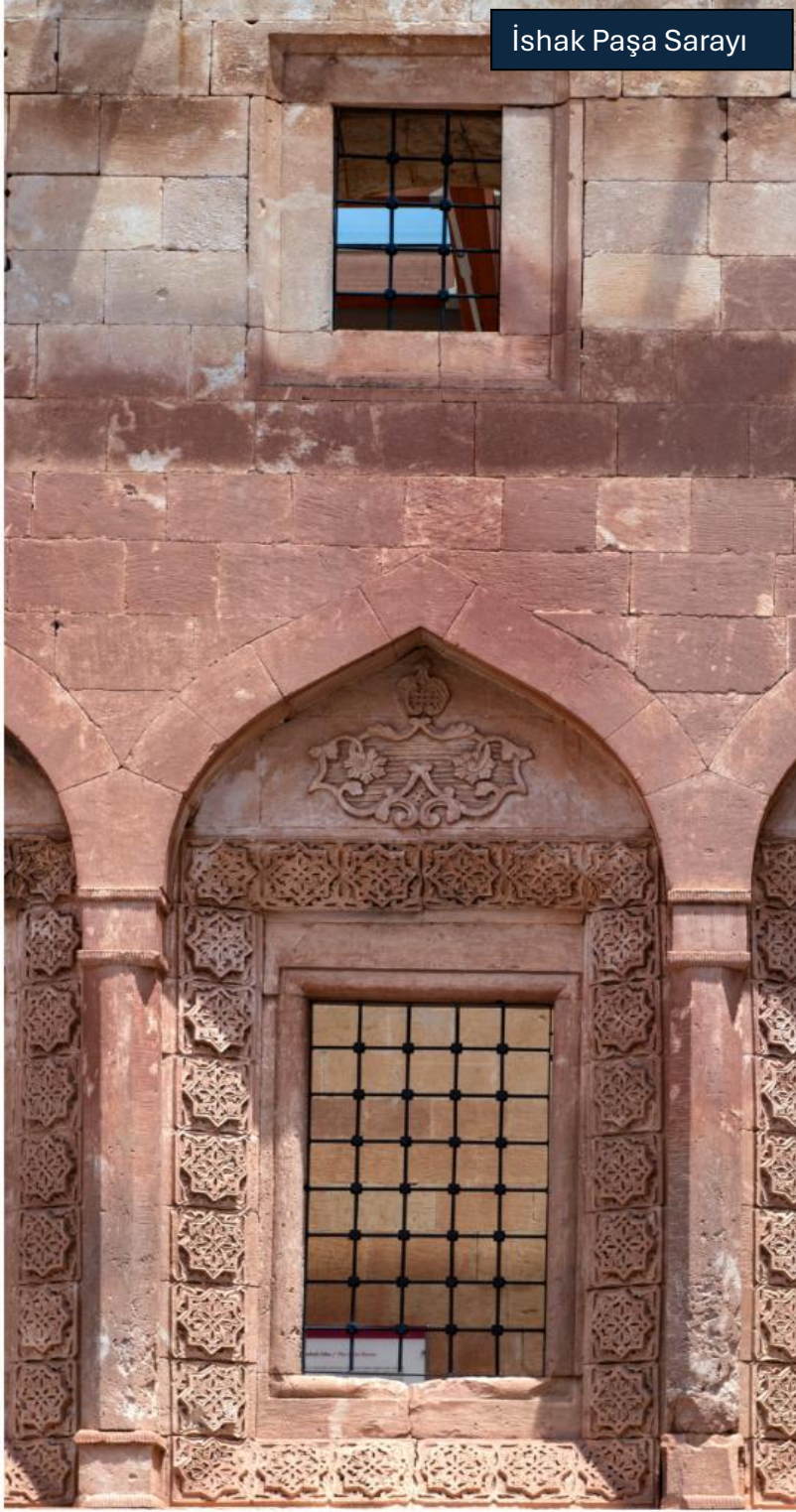
- Abdigör Köftesi
- Ağrı Geven Balı
- Ağrı Haşıl Yemeği
- Ağrı Tulum Peyniri
- Ağrı Yaprak Döneri
- Doğubayazıt Aşure Tatlısı

Ağrı Dağı

İshak Paşa Sarayı

Tulum Peyniri

Ağrı Kilimi

Geven Balı

Abdigör Köftesi

Aşure Tatlısı

4. KÜLTÜR, TURİZM VE TANITIM İÇİN HEDEFLER

İlimizin öne çıkan değerlerinden; İshak Paşa Sarayı, Ağrı Dağı, Diyadin Kaplıcaları, Balık Gölü, Diyadin Kanyonu, Buz Mağarası., Ahmed-i Hani Türbesi, Nuh'un Gemisi İzi, İshak Paşa Cami, Meya Mağaraları, Aznavur Kalesi, Toprakkale Camii ve Hamur Kümbeti başta olmak üzere önemli turistik destinasyonlarda 2025 yılında yaklaşık 450.000 ziyaretçiye ulaşılmıştır.

2026-2027 hedefi: Toplam ziyaretçi sayısının yaklaşık %20 artışla ile 2026 yılı için 544 bin, 2027 yılın için ise 667 bin olarak hedeflenmektedir.

Turistik Yer	2025 Ziyaretçi	2026 Hedefi	2027 Hedefi
İshak Paşa Sarayı	210.000	260.000	300.000
Ağrı Dağı,	5.000	6.000	8.000
Diyadin Kaplıcaları, Balık Gölü, Diyadin Kanyonu ve Buz Mağarası	30.000	40.000	52.000
Ahmed-i Hani Türbesi, Nuh'un Gemisi İzi ,Urartu Kalesi	190.000	220.000	286.000
Meya Mağaraları, Aznavur Kalesi, Toprakkale Camii, Hamur Kümbet	15.000	18.000	21.000
Toplam	450.000	544.000	667.000

Güçlü Yanlarımız

- **Doğubayazıt:** Ağrı Dağı, İshak Paşa Sarayı, Ahmed-i Hani Türbesi ve Nuh'un Gemisi İzi gibi uluslararası bilinirliği olan kültürel ve inanç turizmi değerlerinin varlığı
- **Diyadin:** Diyadin kanyonu, Kaplıcalar ve Meya Mağaralarının varlığı
- **Eleşkirt:** Toprakkale Camii ve tarihî kale yapısının varlığı
- **Hamur:** Hamur Kümbeti gibi Osmanlı dönemine ait önemli bir eserin varlığı
- **Taşlıçay:** Balık Gölü ve çevresindeki doğal zenginliğin varlığı

Fırsatlarımız

- Kültür rotası oluşturularak ilçeler arası entegre tur programlarının planlanması
- İnanç turizmi ve arkeolojik turizm için akademik ve yabancı turist çekme potansiyelinin olması
- Doğu Anadolu kültür ve doğa turizmine artan ilginin varlığı
- UNESCO adaylık süreçleri için potansiyel değerlerin varlığı

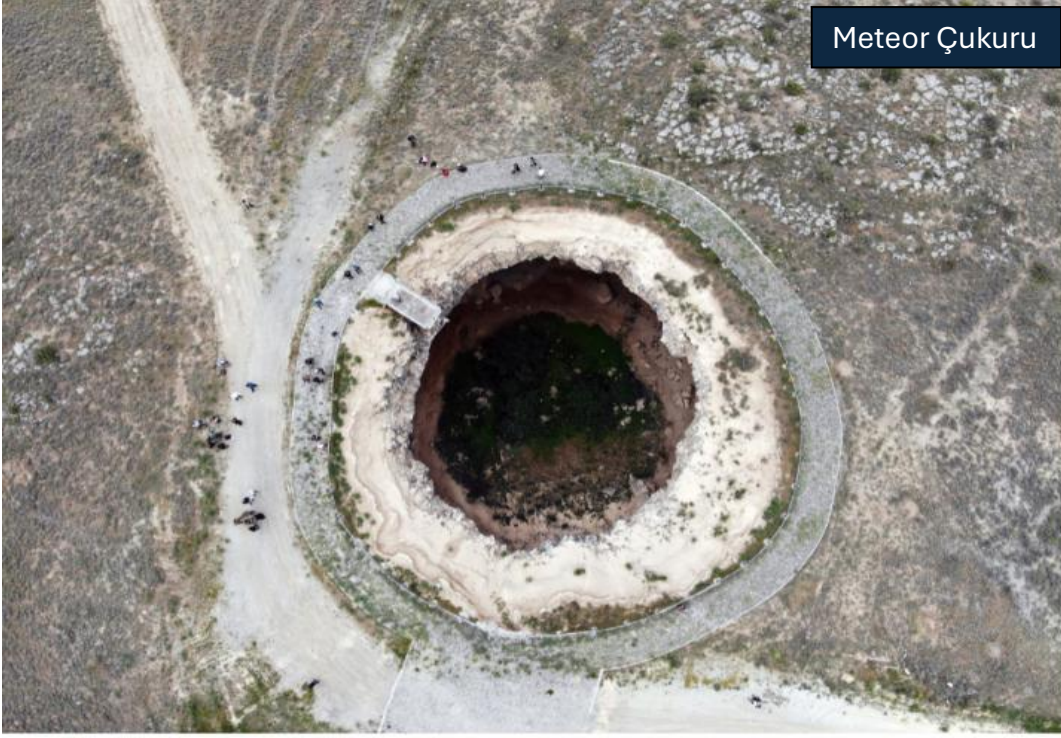
Zorluklarımız

- Restorasyon ve koruma ihtiyacının devam etmesi
- Profesyonel rehberlik hizmetlerinin istenilen düzeyde olmaması
- Konaklama ve sosyal donatı alanlarının artırılması gerekliliği
- İklim şartlarından kaynaklı turizm faaliyetlerinin düzensiz olması

Planlanan Faaliyetler:

1. İlimiz genelindeki tarihi alanların dijital envanterinin çıkarılması,
2. “Ağrı Kültür Rotası” adıyla bütüncül tur programı oluşturulması,
3. Ağrı İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu’nca alınan kararların uygulamaya konulması,
4. İlimizin kültürel ve turistik değerlerini ulusal düzeyde daha geniş kitlelere ulaştırmak amacıyla, düzenlenen ulusal, kültür ve turizm fuarlarına planlı olarak katılım sağlanması,
5. Geleneksel olarak düzenlenen Diyardın Kanyonu Yürüyüşü’nün ulusal ve yerel basında daha çok yer alması ve sosyal medyada görünürlüğünü arttırmak için influencerların davet edilmesi,
6. Turizm Geliştirme Ajansı iş birliği ile sosyal medya fenomenleri ve içerik üreticilerinin desteğiyle ilimizin turistik, kültürel ve doğal değerlerinin dijital platformlarda etkin şekilde tanıtılması, bu sayede ilimizin ziyaretçi potansiyelinin yükseltilmesi ve genç nesillerin dijital kanallar aracılığıyla ilimizle etkileşime geçmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

Meteor Çukuru

Ağrı Dağı

Meya Mağaraları

Diyadin Kaplıcaları

Balık Gölü

4.1. Doğa ve Macera Turizmi Faaliyetleri

Ağrı Doğa ve Macera Turizmi Faaliyetleri kapsamında, başta Ağrı Dağı olmak üzere Meteor Çukuru, Balık Gölü, Süphan Dağı, Köse Dağı, Diyadin Kanyonu ve Buz Mağarası gibi doğal alanlar trekking, dağcılık, kamp, foto safari ve doğa sporları açısından önemli bir potansiyel sunmaktadır. Mevcut durumda özellikle yaz sezonunda yerli ve yabancı turist yoğunluğu görülmekte, ancak konaklama kapasitesi, profesyonel rehberlik hizmetleri ve uluslararası tanıtım faaliyetleri henüz istenilen seviyede değildir. 2026-2027 hedefleri doğrultusunda altyapının güçlendirilmesi, uluslararası dağcılık organizasyonlarının düzenlenmesi, ekoturizm rotalarının oluşturulması ve dijital tanıtım çalışmalarının artırılmasıyla doğa ve macera turizmi kapsamında ziyaretçi sayısının 2026 yılı için yaklaşık 35.000'den 46.000'e, 2027 yılın için 57.000'e çıkarılması amaçlanmaktadır.

Doğa / Macera Alanı	2025 Tahmini Ziyaretçi Sayısı	Mevcut Durum	2026 Hedef Ziyaretçi Sayısı	2027 Hedef Ziyaretçi Sayısı
Ağrı Dağı	5.000	Dağcılık ve trekking faaliyetlerinin yaz sezonunda artması	6.000	7.000
Diyadin Kaplıcaları, Balık Gölü, Diyadin Kanyonu ve Buz Mağarası.	30.000	Gelişmekte olan kamp, doğa yürüyüşü gibi doğa turizmine dönük gününbirlik yoğunluğun yaşandığı sezonda turizm altyapısının mevcut talebi karşılamaya yetersiz kalması	40.000	50.000
TOPLAM	35.000		46.000	57.000

Güçlü Yanlarımız

- Ağrı Dağı gibi uluslararası marka değeri yüksek bir zirveye sahip olunması
- Balık Gölü ve Diyadin Kanyonu gibi bozulmamış doğal alanların varlığı
- Diyadin Kaplıcalarının geniş alanı ve yüksek sıcaklığının olması
- Meteor Çukuru ve Buz Mağarası gibi dikkat çekici oluşumların varlığı
- Yüksek rakım ve dört mevsim doğa sporlarına uygun coğrafi yapının olması
- İran, Nahçıvan ve Ermenistan gibi sınır ülkelere yakınlık nedeniyle yabancı turist potansiyelinin yüksek olması

Fırsatlarımız

- Türkiye genelinde artan trekking, kamp ve ekoturizm talebinin yüksek olması
- Uluslararası dağcılık organizasyonları ve zirve tırmanış etkinlikleri düzenleme potansiyelinin varlığı
- Sosyal medya ve dijital platformlar sayesinde düşük maliyetli ulusal ve uluslararası tanıtım imkânlarının olması
- Doğu Anadolu turizm koridoru projelerine entegre olma fırsatının varlığı
- Genç nüfusun doğa sporlarına ilgisinin artması

Zorluklarımız

- Ulaşım ve transfer imkânlarının sınırlı olması
- Konaklama tesislerinin sayı ve hizmet standartları açısından istenilen seviyede olmaması
- Profesyonel dağ rehberi ve sertifikalı spor eğitmeni sayısının az olması
- Tanıtım ve marka bilinirliğinin yeterli düzeyde olmaması

Planlanan Faaliyetler

1. Doğa sporları için güvenli rota ve parkur alanları planlamasının yapılması,
2. Dağcılık ve trekking gibi spor etkinliklerinin düzenlenmesi,
3. Ekoturizm ve kamp alanlarının altyapısının geliştirilmesi,
4. Ulusal ve uluslararası pazara yönelik dijital tanıtım kampanyalarının artırılması,
5. Yerel halkın turizm ve rehberlik eğitimleriyle sürece dahil edilmesi,
6. Sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda çevre koruma çalışmalarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Toprakkale Camii

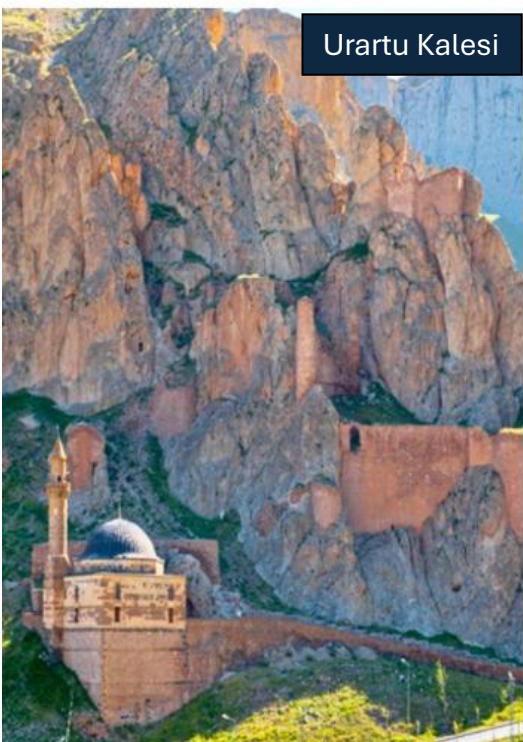
Nuh'un Gemisi İzi

İshak Paşa Sarayı

Ahmed-i Hani Türbesi

Urartu Kalesi

4.2. Kültür Turizmi Faaliyetleri

İlimiz Kültür Turizmi Faaliyetleri kapsamında, başta İşhak Paşa Sarayı olmak üzere Ahmed-i Hani Türbesi, Meya Mağaraları, Aznavur Kalesi, Toprakkale Camii ve Hamur Kümbeti gibi çok katmanlı tarihî miras alanları önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Mevcut durumda ziyaretçi yoğunluğu özellikle Doğubayazıt ilçesinde toplanmakta diğer ilçelerdeki kültürel varlıklar ise yeterli tanıtım ve altyapı eksikliği nedeniyle potansiyelinin altında kalmaktadır. 2026-2027 hedefleri doğrultusunda restorasyon çalışmalarının hızlandırılması, ilçeler arası “Ağrı Kültür Rotası”nın oluşturulması, ulusal ve uluslararası tanıtım faaliyetlerinin artırılması ve kültür festivallerinin düzenlenmesiyle kültür turizmi kapsamında yıllık ziyaretçi sayısının artırılması amaçlanmaktadır.

Kültürel / Tarihi Alan	2025 Tahmini Ziyaretçi Sayısı	Mevcut Durum	2026 Hedef Ziyaretçi Sayısı	2027 Hedef Ziyaretçi Sayısı
İşhak Paşa Sarayı	210.000	En yoğun ziyaret edilen kültürel miras alanı olması	260.000	300.000
Ahmed-i Hani Türbesi	190.000	İnanç turizmi potansiyelinin olması	220.000	250.000
Meya Mağaraları, Aznavur Kalesi, Toprakkale Camii, Hamur Kümbeti	15.000	Genelde ziyaretcilerin yerli olması	18.000	20.000
Toplam	415.000		498.000	570.000

Güçlü Yanlarımız

- İşhak Paşa Sarayı gibi uluslararası bilinirliği yüksek, simgesel bir kültür mirasına sahip olunması
- Ağrı Dağı, Ahmed-i Hani Türbesi ve Nuh’un Gemisi İzi gibi inanç turizmi potansiyeli yüksek yerlerin bulunması
- Meya Mağaraları, Aznavur Kalesi ve Toprakkale Camii gibi çok katmanlı tarihî miras unsurlarının varlığı
- Urartu, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait kültürel çeşitliliğin varlığı
- Geleneksel halk kültürü, folklor ve yerel el sanatlarının kültür turizmine katkısının yüksek olması

Fırsatlarımız

- Kültür rotası oluşturularak ilçeler arası entegre tur programlarının geliştirilmesi
- İnanç ve kültür turizmine ulusal ve uluslararası talebin artması
- UNESCO adaylık potansiyeli taşıyan kültürel değerlerin bulunması
- Dijital tanıtım ve sanal tur uygulamaları ile ulusal ve uluslararası görünürlüğün sağlanması
- Kültür festivalleri ve tematik etkinliklerle sezonun daha uzun sürecek olması

Zorluklarımız

- Bazı tarihi alanlarda restorasyon ve çevre düzenleme ihtiyacının olması
- İlçeler arası ziyaretçi dağılımının dengeli olmaması
- Konaklama ve rehberlik hizmetlerinin yeterli düzeyde olmaması
- Tanıtım bütçesinin ve uluslararası bilinirliğin az olması
- Ulaşım ve altyapı sorunlarının varlığı

Planlanan Faaliyetler

1. İl genelinde “Ağrı Kültür Rotası” oluşturulması ve markalaştırılması,
2. İlimizde tiyatro, sinema, konser ve sergi gibi çeşitli sanatsal etkinliklerin sayısı ve çeşitliliğinin artırılması, bu etkinlikler aracılığıyla toplumun farklı yaş, meslek ve sosyo-ekonomik gruplarını sanatla buluşturulması, kültürel katılımın teşvik edilmesi ve sosyal yaşamın canlılığının artırılarak toplumsal bağların güçlendirilmesi,
3. Kütüphane Haftası, Turizm Haftası, Müzecilik Haftası ve Türk Mutfağı Haftası gibi özel gün ve haftaların; tiyatro, konser etkinlikleri ve diğer kültürel programlarla desteklenerek daha çekici hâle getirilmesi, bu sayede toplumun kültürel farkındalığının artırılması, etkinliklere katılımı teşvik edilerek ilimizin sosyal ve kültürel yaşamının canlandırmasının sağlanması,
4. Turizm Geliştirme Ajansı iş birliği ile sosyal medya fenomenleri ve içerik üreticilerinin desteğiyle ilimizin turistik, kültürel ve doğal değerlerinin dijital platformlarda etkin şekilde tanıtılması, bu sayede ilimizin ziyaretçi potansiyelinin yükseltilmesi ve genç nesillerin dijital kanallar aracılığıyla ilimizle etkileşime geçmesinin sağlanması,
5. İlimizde geleneksel olarak düzenlenen Aşure-i Nuh etkinliği, Diyadin Kanyonu Yürüyüşü, İshak Paşa Sarayı’ndaki kültürel programlar ile alternatif festivallerin sayısı ve çeşitliliğinin artırılarak bu etkinlikler aracılığıyla ilimizin turizm açısından daha cazip hâle getirilmesi, ziyaretçi sayısının yükseltilerek yerel ekonominin ve kültürel farkındalığın desteklenmesi,
6. Yerel halka turizm bilici kazandırılarak sürece katkı vermesinin sağlanması,
7. Kültürel miras alanlarında sürdürülebilir turizm uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

4.3. İnanç Turizmi Faaliyetleri

İlimizde inanç turizmi faaliyetleri, başta Ahmed-i Hani Türbesi olmak üzere İshak Paşa Sarayı Camii, Toprakkale Camii, Eski Doğubayazıt Camii, Hamur Kümbeti ve Nuh’un Gemisi İzi gibi tarihi ve manevi değeri yüksek mekânlar etrafında şekillenmektedir. Mevcut durumda ziyaretçi sayısı özellikle yaz aylarında artmakta olup Doğubayazıt ilçesi bu alanların merkezini oluşturmaktadır. Ancak tanıtım, konaklama çeşitliliği, rehberlik hizmetleri ve altyapı imkânları istenilen düzeye ulaşmamıştır. Buna rağmen bölgenin hem İslam düşünce tarihi hem de kadim medeniyetler açısından taşıdığı güçlü miras, inanç turizmi açısından önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu kapsamda hedefimiz restorasyon uygulamaları ve çevre düzenlemelerinin yapılması ile ulaşım ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması, yerel halkın sürece daha aktif katılımının sağlanması ve Ağrı’nın inanç turizmi rotalarında daha görünür bir destinasyon alanı haline getirilmesidir. Bu doğrultuda sürdürülebilir turizm anlayışıyla ilin ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Kültürel / Tarihi Alan	2025 Tahmini Ziyaretçi Sayısı	Mevcut Durum	2026 Hedef Ziyaretçi	2027 Hedef Ziyaretçi
Ahmed-i Hani Türbesi, Eski Doğubayazıt Camii, Nuh'un Gemisi İzi	190.000	Yoğunluğun yaşandığı sezonda turizm altyapısının mevcut talebi karşılamaya yetersiz kalması	220.000	250.000
Toprakkale Camii, Hamur Kümbeti, ve diğer inanç turizmi destinasyonları	10.000	Genelde ziyaretçilerin yerli olması	12.000	14.000
Toplam	200.000		232.000	264.000

Güçlü Yanlarımız

- Ahmed-i Hani Türbesi, İshak Paşa Sarayı ve Toprakkale Camii gibi yüksek tarihi ve manevi değere sahip mekânların varlığı
- Urartu ve Osmanlı dönemine ait tarihi eserler ile çok katmanlı kültürel mirasların olması
- Sınır konumu nedeniyle İran ve diğer komşu ülkelerden gelen yabancı ziyaretçi potansiyelinin fazla olması
- İnanç ve kültür turizmi için zengin içerik ve kombinasyon olanaklarının varlığı
- Doğal ve tarihi alanların bir arada sunulabilmesiyle çok yönlü turizm fırsatına sahip olması

Fırsatlarımız

- Ulusal ve uluslararası tanıtım ile görünürlüğün artırılması
- Kültür ve inanç rotalarının entegre edilerek paket turların oluşturulması
- Restorasyon ve çevre düzenlemeleriyle turizm değerinin yükseltilerek geleceğe yönelik korunmasının sağlanması
- Yerel halkın katılımı ve turizm hizmetlerinin geliştirilmesi ile sosyal ekonomik katkısının sağlanması

Zorluklarımız

- Konaklama tesislerinin sayı ve hizmet standartları açısından istenilen seviyede olmaması
- Rehberlik hizmetleri ve profesyonel tur operatörlerinin nicelik ve nitelik yönünden geliştirilmesi
- İklim şartları nedeniyle ziyaretçi yoğunluğunun mevsimlere göre düzensiz dağılımının olması
- Bazı alanlarda restorasyon ve yönlendirme ihtiyaçlarının olması

Planlanan Faaliyetler

1. İlimizde “Kültür Turizmi Rotası” oluşturulması ve tanıtımının yapılması,
2. Restorasyon ve çevre düzenleme çalışmaları yapılarak turizm değerinin artırılması,
3. Konaklama, ulaşım ve rehberlik altyapısının geliştirilmesi,
4. Ulusal ve uluslararası dijital tanıtım kampanyalarının artırılması hedeflenmektedir.

4.4. Müzecilik Faaliyetleri

İlimiz, tarihi ve kültürel değerlerin yanı sıra bozulmamış doğal dokusu, yüksek dağları, yaylaları ile ülkemiz turizmi içerisinde kendine yer edinmiş güzide bir şehirdir. İlimiz, Türkiye’nin en yüksek dağı olan Ağrı Dağı, Nuh’un Gemisi İzi, Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin doğudaki abidesi İshak Paşa Sarayı ile dünya turizmine ev sahipliği yapabilecek potansiyele sahiptir. İlimiz, coğrafi konumu ve stratejik önemi sayesinde tarih boyunca bir çok medeniyete ev sahipliği yapmış adeta bir açık hava müzesi niteliğindedir. İlimiz genelinde kültür envanteri olarak tescillenmiş hali hazırda 200 adet taşınmaz kültür varlığı bulunmakta olup bu kültür varlıklarımızın turizm potansiyeli olanların ayağa kaldırılarak ziyarete açılması gerekmektedir.

AĞRI İLİ KÜLTÜR VARLIKLARI İCMALİ									
İLÇE ADI	Merkez	Diyadin	Doğubayazıt	Eleşkirt	Hamur	Patnos	Taşlıçay	Tutak	TOPLAM
Antik Yol ve Kanal			1						1
Cami			1	1				1	3
Çeşme				1					1
Gar Binası			1						1
Halkevi			1						1
Höyük	2	1	4	3	1	5	1	1	18
Hükümet Konağı			1						1
Kale	4	5	11	5	9	12	10	2	58
Kale ve Nekropol			5			7		1	13
Kapı (Taç Kapı ve Duvar)			1						1
Kaya Mezarı		1	1		1		3	2	8
Kaya Yerleşimi		1							1
Kilise		1						1	2
Köprü			2					1	3
Kurgan			7			1			8
Kümbet					1	1			2
Mağara Yerleşimi					1				1
Mescit	1		1						2
Mezarlık	3	2	3	3		4	3	2	20
Mezar Odası			1	1			1	1	4
Nekropol			4			4	2		10
Saray			1						1
Sarnıç			1						1
Siper								2	2
Şehitlik	2	1	1	2				4	10
Su Yolu								1	1
Tarihi Sit						1			1
Tümülüs					2				2
Türbe			1						1
Yazılı Kaya						1			1
Yerleşim Alanı	2	4	6	4	1	1	2	1	21
TESCİLLİ YAPI SAYISI	14	16	55	20	16	37	22	20	200

Güçlü Yanlarımız

- İlimizin arkeolojik, tarihi ve kültürel miras açısından zengin ve çok katmanlı bir geçmişe sahip olması
- Çocuklara ve gençlere yönelik kültürel miras temalı etkinliklerin erken yaşta farkındalık oluşturma potansiyelinin yüksek olması
- Üniversiteler, basın ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliğine açık bir kurumsal yapının bulunması
- Bilimsel yüzey araştırmaları ve kazı çalışmalarından elde edilen bulguların, sergi, yayın ve tanıtım faaliyetlerine içerik sağlayabilecek nitelikte olması

Fırsatlarımız

- Müze Haftası ve benzeri tematik dönemlerin, tanıtım ve farkındalık çalışmalarının görünürlüğünü artırması
- Bilimsel kazı ve araştırmaların artmasıyla birlikte, Ağrı'nın ulusal ve uluslararası akademik çevrelerde bilinirliğinin artması
- Elde edilen bilimsel verilerin müze sergileri ve halka açık etkinliklerle paylaşılması sayesinde kültür turizminin çeşitlendirilmesi
- Dijital platformlar aracılığıyla, fiziki mekân sınırlılıklarına rağmen kültürel mirasın daha geniş kitlelere ulaştırılabilir olması

Zorluklarımız

- Bilimsel kazı ve yüzey araştırmalarının yüksek maliyet ve uzun süreli planlama gerektirmesi
- Elde edilen bulguların sergilenmesi ve sürekliliğinin sağlanmasında mekânsal ve teknik kısıtların bulunması
- Tanıtım ve eğitim faaliyetleri için ayrılan bütçe ve insan kaynağının istenilen seviyede olmaması
- Çocuklara ve halka yönelik etkinliklerin sürekliliğinin sağlanmasında organizasyonel güçlüklerin yaşanabilmesi

Planlanan Faaliyetler

1. Müze ve kültürel miras alanlarının tanıtımına yönelik afiş, broşür ve dijital içeriklerin hazırlanması ve kamuoyuyla paylaşılması,
2. Çocuklara yönelik olarak resim, boyama, hikâye anlatımı ve kültürel miras temalı atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesi,
3. Basın, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde farkındalık artırıcı etkinliklerin gerçekleştirilmesi,
4. Müzecilik alanında yapılacak olan bilimsel yüzey araştırmaları ve kazı çalışmalarının sayısını ve kapsamını artırarak, ilimizin zengin kültürel mirasını ve tarihi geçmişini detaylı bir şekilde ortaya çıkarmak. Elde edilen bulguları müze sergileri, bilimsel yayınlar ve halka yönelik tanıtım programları aracılığıyla paylaşarak kültürel farkındalığı artırmak ve turizm potansiyelinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

4.5. Kütüphanecilik Hizmetleri

İlimizde halk kütüphaneleri ve gezici kütüphane hizmetleri, şehir merkezi ve ilçelerde kültürel ve eğitim altyapısının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Mevcut durumda, il halk kütüphanesi ve ilçe halk kütüphaneleri belirli bir kullanıcı kitlesine hizmet vermektedir.

2026-2027 hedeflerimiz kapsamında, tüm halk ve gezici kütüphanelerin hizmet kalitesini artırmak, kullanıcı erişimini genişletmek ve kütüphanelerin turizm ve kültür faaliyetleriyle entegrasyonunu güçlendirmek amaçlanmaktadır. Kütüphane binalarında modern ekipman ve altyapı iyileştirmeleri yapılarak, gezici kütüphane aracılığıyla kırsal alanlardaki bilgiye erişim yaygınlaştırılacaktır. Ayrıca kütüphane personellerine okuyucu odaklı eğitimler verilip, dijital kaynaklar ve çevrim içi hizmetlere entegre edilerek, ilimiz genelinde etkili, erişilebilir ve sürdürülebilir bir kütüphane ağı oluşturulması hedeflenmektedir.

Kütüphane Adı	Kitap Sayısı	Kullanıcı Sayısı	Kayıtlı Üye Sayısı	Ödünç Verilen Materyal Sayısı	2026 Hedefi	2027 Hedefi
Ağrı İl Halk Kütüphanesi	50.454	29.565	13.610	3.290	Kitap sayısı: 55.000 Kullanıcı sayısı: 35.500 Üye Sayısı: 15.000 Ödünç Sayısı: 5.000	Kitap sayısı: 60.000 Kullanıcı sayısı: 38.000 Üye Sayısı: 16.000 Ödünç Sayısı: 6.000
Gezici Kütüphane	1.791	1.200	953	650	Kitap sayısı: 2.000 Kullanıcı sayısı: 1.500 Üye Sayısı: 1.000 Ödünç Sayısı: 900	Kitap sayısı: 2.500 Kullanıcı sayısı: 2.500 Üye Sayısı: 1.500 Ödünç Sayısı: 1000
Çocuk Kütüphanesi	17.012	17.127	4.165	6.852	Kitap sayısı: 18.000 Kullanıcı sayısı: 17.500 Üye Sayısı: 4500 Ödünç Sayısı: 7.200	Kitap sayısı: 19.000 Kullanıcı sayısı: 18.000 Üye Sayısı: 4500 Ödünç Sayısı: 7.500
Doğubayazıt Ahmed-i Hani İlçe Halk Kütüphanesi	19.995	14.270	9.156	7.026	Kitap sayısı: 22.000 Kullanıcı sayısı: 35.000 Üye Sayısı: 15.000 Ödünç Sayısı: 5.000	Kitap sayısı: 23.000 Kullanıcı sayısı: 36.000 Üye Sayısı: 16.000 Ödünç Sayısı: 5.500
Diyadin İlçe Halk Kütüphanesi	8756	9.077	3.777	3.549	Kitap sayısı: 55.000 Kullanıcı sayısı: 10.000 Üye Sayısı: 4.000 Ödünç Sayısı: 4.000	Kitap sayısı: 56.000 Kullanıcı sayısı: 11.000 Üye Sayısı: 5.000 Ödünç Sayısı: 5.000
Eleşkirt İlçe Halk Kütüphanesi	14.495	12.753	1.816	1.732	Kitap sayısı: 15.000 Kullanıcı sayısı: 13.000 Üye Sayısı: 1.900 Ödünç Sayısı: 1.900	Kitap sayısı: 16.000 Kullanıcı sayısı: 14.000 Üye Sayısı: 2.000 Ödünç Sayısı: 2000
Hamur İlçe Halk Kütüphanesi	5.932	10.335	1.029	420	Kitap sayısı: 6.200 Kullanıcı sayısı: 10.700 Üye Sayısı: 1.100 Ödünç Sayısı: 500	Kitap sayısı: 6.500 Kullanıcı sayısı: 11.000 Üye Sayısı: 1.200 Ödünç Sayısı: 550
Tutak İlçe Halk Kütüphanesi	2.194	10.495	921	794	Kitap sayısı: 2.500 Kullanıcı sayısı: 11.000 Üye Sayısı: 950 Ödünç Sayısı: 1000	Kitap sayısı: 2.700 Kullanıcı sayısı: 12.000 Üye Sayısı: 1000 Ödünç Sayısı: 1200
Patnos İlçe Halk Kütüphanesi	41.700	14.270	8.953	7.691	Kitap sayısı: 50.000 Kullanıcı sayısı: 20.000 Üye Sayısı: 9.000 Ödünç Sayısı: 10.000	Kitap sayısı: 52.000 Kullanıcı sayısı: 21.000 Üye Sayısı: 9.500 Ödünç Sayısı: 10.500

Hedeflerimiz

1. Halk kütüphanelerinin hizmet standartlarının iyileştirmek ve modern ekipmanlarla desteklenmesi
2. Gezici kütüphane faaliyetlerini yaygınlaştırarak kırsal ve ulaşımı zor alanlarda bilgiye erişimin sağlanması
3. Kütüphane personeline kültür, turizm ve rehberlik alanında eğitimler verilmesi
4. Kütüphanelerin turistik, tanıtım ve kültürel etkinliklerde aktif şekilde kullanılması
5. Dijital kütüphane ve bilgi kaynaklarının entegrasyonu ile ziyaretçilerin bilgiye erişimin kolaylaştırılması

Altyapı ve Fiziksel İyileştirmeler

- Kütüphane hizmet binalarının modern donanımlarla desteklenmesi
- Gezici kütüphane etkinliklerinin ve kapasitesinin artırılması; donanım ve güvenlik sistemlerinin iyileştirilmesi
- Kütüphanelerde erişilebilirlik ve yönlendirme iyileştirmelerinin yapılması

Kütüphane Koleksiyonunun Geliştirilmesi

- Kitap ve materyal çeşitliliğinin güncel olarak artırılması
- Dijital kaynakların ve e-kitapların entegrasyonunda çevrim içi ödünç ve bilgi erişim sistemlerinin kurulması

Kullanıcı ve Toplum Katılımı

- Kütüphanelerde eğitim ve farkındalık programları düzenlenmesi
- Kırsal alanlarda yaşayan halkın ve öğrenci gruplarının kütüphanelere erişiminin sağlanması
- Gezici kütüphane programlarının düzenli ve planlı olarak yaygınlaştırılması

Turizm ve Kültür Entegrasyonu

- Kütüphanelerin kültür ve turizm faaliyetleriyle entegrasyonun sağlanması
- Dijital ve sosyal medya üzerinden kütüphane hizmetlerinin tanıtılması ile kültür ve turizm odaklı içerik paylaşımlarının yapılması
- İlimizde kitap fuarlarının düzenlenmesi
- Destinasyon noktalarında okuma etkinliklerinin yapılması

Sürdürülebilirlik ve İzleme

- Hizmet kalitesinin düzenli olarak ölçülmesi ve kullanıcı memnuniyeti anketlerinin yapılması
- Kütüphane kullanıcı istatistiklerinin ve ödünç materyal verilerinin takip edilmesi
- Kaynakların verimli kullanımı ve hizmetlerin uzun vadeli sürdürülebilirliğinin sağlanması

Güçlü Yanlarımız

- Gezici kütüphane hizmetleri ile kırsal alanlara erişimin sağlanması
- İl genelinde kitap koleksiyonları ve temel kütüphane hizmetlerinin bulunması
- Kütüphanelerin eğitim ve kültür faaliyetlerinde merkezi bir rol oynaması

Fırsatlarımız

- Dijital kütüphane ve çevrim içi hizmetlerin yaygınlaştırılması ile erişim alanının genişletilmesi
- İlimiz genelindeki genç nüfus ve öğrenci grupları ile eğitim programlarının artırılması
- Ulusal ve uluslararası kültür projeleri ile kütüphane ağının desteklenmesi ve kaynak sağlanması
- İlimiz genç nüfus potansiyelinin yüksek olması

Zorluklarımız

- İlimizde kütüphane ve gezici kütüphane araçları sayısının mevcut ihtiyacı tam olarak karşılayamaması
- Kitap ve materyal koleksiyonlarının çeşitlilik ve güncellik açısından istenilen düzeyde olmaması
- Kütüphane hizmetlerinin sunumunda personel sayısının azlığı
- Kış şartlarından kaynaklı, ulaşım zorlukları ve altyapı eksiklikleri nedeniyle bazı bölgelerde katılımın düşük olması

Planlanan Faaliyetler

1. İlimiz genelindeki kütüphanelerin fiziksel ve teknik altyapısının daha da güçlendirilmesi,
2. Gezici kütüphane faaliyetleri sayısının artırılması,
3. Kütüphane personeline kültür, turizm ve bilgi yönetimi odaklı eğitimler verilmesi,
4. Dijital kütüphane ve e-kaynak hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
5. İlimiz genelinde halkın ve öğrencilerin kütüphane hizmetlerine erişim ve katılımının artırılması,
6. Ulusal ve yerel basın organları ile gezici kütüphane uygulamaları aracılığıyla ilimiz kütüphanelerinin tanıtımının kapsamlı bir şekilde yapılarak, farklı yaş ve ilgi gruplarındaki okuyucuların kütüphanelere yönlendirilmesinin sağlanması, böylece okuma kültürünü teşvik etmek ve kütüphanelerin sosyal yaşam içindeki görünürlüğünün artırılmasının sağlanması,
7. Kütüphanede okuma kültürünü artırmak amacıyla en çok kitap okuyan okuyuculara başarı belgesi, plaket vb. ödüllerin takdim edilmesi,
8. Kütüphanede faydalanan kullanıcılara yönelik, Kızılay işbirliği ile çay ve çorba ikramının sosyal dayanışma ve sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda devamının sağlanması hedeflenmektedir.

5. PROJELER

5.1. Meteor Çukuru'nun Turizme Kazandırılması

İlimiz Doğubayazıt İlçesinde bulunan Meteor Çukuru, jeolojik yapısı ve doğal değerleriyle önemli bir turizm potansiyeli taşımaktadır. Ziyaretçi ilgisini çekmek için tabelalandırma çalışmalarının planlanması gündeme alınmıştır. Sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda alanın korunması ve kontrollü erişime açılması için gerekli adımlar titizlikle yürütülecektir.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Meteor Çukuru çevresinde turizm altyapısının oluşturulması	Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Özel İdaresi, DAP, SERKA	Ziyaretçilere güvenli ve konforlu erişim alanlarının sağlanması ve turizm altyapısının güçlendirilmesi	Kısa ve Orta
Bilgilendirme ve tanıtım materyallerinin hazırlanması	Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	TÜRSAB, TGA	Turistlerin bilgilendirilmesi, yönlendirilmesi, tanıtım ve farkındalığın sağlanması	Orta ve Uzun

5.2. Diyardin Termal Kent Projesi

Diyadin, yüksek sıcaklıktaki jeotermal kaynakları, doğal oluşumları ve şifalı kaplıcalarıyla Türkiye'nin yeni termal merkezi olmaya aday bir ilçedir. Afyonkarahisar ve Yalova ili örneklerinde olduğu gibi modern kaplıca tesisleri, termal turizm yatırımları ve şehir altyapısının güçlendirilmesiyle birlikte Diyardin, bölgenin sağlık turizmi üssü haline gelebilecek büyük bir potansiyele sahiptir. Jeotermal enerjinin hem turizmde hem de tarım ve ısıtma alanlarında değerlendirilmesi, ilçeye ekonomik canlılık katacak böylece Diyardin'i doğunun yükselen termal kenti konumuna taşıyacaktır.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Termal kaynakların ve alanın detaylı fizibilite çalışmasının yapılması	Diyadin Kaymakamlığı, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Özel İdaresi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü,	Modern tesislerin kazandırılması, sosyal ve ekonomik kalkınmanın sağlanması	Uzun

5.3. Balık Gölü'nün Turizme Kazandırılması

Balık Gölü, Ağrı-Kars-Iğdır arasında, Taşlıçay ve Doğubayazıt sınırlarında yer alan, 2.250 metre rakımıyla Türkiye'nin en yüksek doğal göllerinden biridir. Balık gölü, tatlı ve temiz suya sahip olup Doğubayazıt'ın içme suyuna katkı sağlamaktadır. Doğal pınarları, endemik bitki türleri, balık çeşitliliği ve tarihi adasıyla önemli bir turizm potansiyeline sahiptir.

İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu'nda gündeme getirildiği üzere Taşlıçay-Balık gölü arası yol ıslah çalışmasının yapılması ulaşım yönünden önem arz etmektedir. Mesire alanları ve karavan park alanlarının yapılması turizm açısından ilimiz ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Balık Gölü çevresinde turizm altyapısının geliştirilmesi	Taşlıçay Kaymakamlığı, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Özel İdaresi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğü	Ziyaretçilere güvenli ve konforlu alanların sağlanması ve turizm altyapısının geliştirilmesi	Kısa
Tanıtım ve bilgilendirme materyallerinin hazırlanması	Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Turizm Acenteleri	Ziyaretçilerin bilgilendirilmesi, tanıtım ve farkındalığın sağlanması	Orta ve Uzun

5.4. Urartu Kalesi Restorasyon Projesi

Doğubayazıt'tan geçen tarihi İpek Yolu'nun çok eski çağlara uzandığı düşünülürse, ilk yerleşimin Urartular'dan önce kurulduğu düşünülebilir. Doğal bir kale konumunda olan Karaburun tepelerinin sarp kayaları, düzgün taş duvarlarla örülerek muhkem bir kale inşa edilmiştir. Kalenin temelinde bulunan taşların cins ve kesme tekniğinden ilk kalenin Urartular tarafından yapıldığı ve daha sonraki yıllarda kalenin Selçuklu ve Osmanlılar tarafından onarıldığı anlaşılmaktadır.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Urartu Kalesi'nin mevcut durum tespiti ve detaylı restorasyon planının hazırlanması	Van Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ağrı Valiliği (İl Özel İdaresi), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Kalenin tarihi ve yapısal durumunun raporlanması ve restorasyon rehberinin hazırlanması	Orta
Restorasyon çalışmaları	Van Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Kalede güvenli ve sağlıklı restorasyon yapılması ile yapının ömrünün uzatılması	Orta ve Uzun

5.5. İshak Paşa Sarayı Kapsamlı Restorasyon Projesi ve Işıklandırılması

İshak Paşa Sarayı'nda, uzun yıllardır etkisini sürdüren yağmur suları, don-çözülme döngüleri ve diğer çevresel koşullar nedeniyle taş yüzeylerde bozulmalar, malzeme kayıpları ve yapısal deformasyonlar meydana gelmiştir. Ayrıca ziyaretçi yoğunluğunun oluşturduğu fiziksel aşınmalar da sarayın korunması açısından risk oluşturmaktadır. Bu nedenle kültürel mirasın gelecek nesillere sağlıklı şekilde aktarılması ve alanın güvenli bir biçimde ziyaret edilebilirliğinin sürdürülebilmesi amacıyla sarayda, jeoradar ve robotik sistemle alt yapı sorunları tespit edildikten sonra kapsamlı bir restorasyon, kamera ve aydınlatma projelerine ihtiyaç vardır.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Sarayın mevcut durum tespiti ve kapsamlı restorasyon planının hazırlanması	Van Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Restorasyon rehberinin hazırlanması, sarayın tarihi ve yapısal durumunun raporlanması	Orta
Kapsamlı restorasyon çalışmaları	Van Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Sarayın güvenli ve sağlıklı bir şekilde korunmasının sağlanması ve tarihi değerlerin korunması	Orta ve Uzun

5.6. İshak Paşa Sarayı Sesli Rehberlik Sistemi Projesi

İshak Paşa Sarayı'nda hâlihazırda ziyaretçilere yönelik bir sesli rehber (audio guide) sistemi bulunmamaktadır. Bu proje kapsamında, sarayın tarihi, mimari ve kültürel değerlerini ziyaretçilere daha anlaşılır, erişilebilir ve etkileyici bir şekilde aktarmayı amaçlayan bir sesli rehberlik sisteminin tasarlanması ve uygulanması planlanmaktadır. Proje, çok dilli içerik desteği, mobil cihazlar ve kulaklıklar üzerinden kullanım, QR kod veya konum tabanlı tetikleme, işitme engelliler için yazılı/dijital alternatifler, kullanıcı dostu arayüz ve tarihi dokuya zarar vermeyecek teknik altyapı gerekliliklerini içermektedir. Ayrıca sistemin sürdürülebilirliği, bakım kolaylığı, içeriklerin uzmanlar tarafından hazırlanması ve güncellenebilir olması da proje gereklilikleri arasında yer almaktadır. Böylece ziyaretçi deneyiminin zenginleştirilmesi ve kültürel mirasın daha etkin aktarılması hedeflenmektedir.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Sarayın tarihi ve kültürel içeriklerinin sesli rehberliğe uygun şekilde derlenmesi	Van Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ağrı Valiliği, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Sesli rehber içeriklerinin hazırlanması, tarihi ve kültürel bilgilerin derlenmesi	Orta ve Uzun

5.7. Ağrı Konseptli Hediye Yapım Atölyesi Projesi

Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA) iş birliğiyle “Ağrı İli Motifli Hediye Eşya Üretim Atölyesi” projesi yapılması planlanmakta olup bölge kültürünü ve el sanatlarını ekonomik değere dönüştürmek amaçlanmaktadır. Proje kapsamında, Ağrı'ya özgü yöresel motifler ve kültürel öğeler kullanılarak tasarım ve üretim süreçleri yerel ustalar ile yürütülecektir.

Atölye sayesinde bölge halkına gelir sağlanmasının yanı sıra turistik ürün çeşitliliği artırılabilecek ve Ağrı'nın tanıtımına katkı sunulacaktır. Proje, hem kültürel mirası yaşatmayı hem de yerel ekonomiyi güçlendirmeyi hedefleyen sürdürülebilir bir girişim niteliğindedir.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Ağrı'nın kültürel ve turistik motiflerini içeren hediye ürün tasarımlarının geliştirilmesi	Ağrı Valiliği (İl Özel İdaresi)	SERKA, Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Ağrı'ya özgü hediye eşya ürün tasarımlarının hazırlanması	Orta ve Uzun

5.8. Kerem ile Aslı Ziyaretçi Merkezi

İlimizde, Türk Halk Edebiyatının önemli eserlerinden biri olan “Kerem ile Aslı” hikayesini yaşatmak amacıyla bir ziyaretçi merkezi kurulması planlanmaktadır. Proje, bölgenin kültürel mirasını görünür kılmayı, yerel turizmi canlandırmayı ve Ağrı'nın halk edebiyatı turizmi açısından cazibesini artırmayı hedeflemektedir. Ziyaretçi merkezi, hem yerli hem yabancı turistler için eğitim, kültür ve deneyim odaklı bir destinasyon olarak tasarlanacaktır.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Kerem ile Aslı hikâyesi temalı ziyaretçi merkezinin tasarım ve planlamasının yapılması	Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Özel İdaresi, SERKA ve Sivil Toplum Kuruluşları	Ziyaretçi akışının planlanması ve alanın projelendirilmesi	Kısa

5.9. Ahmed-i Hani Kültür Festivali

Doğubayazıt'ın yetiştirdiğı büyük mutasavvıf, şair ve düşünür Ahmed-i Hani'nin kültürel ve edebî mirasını yaşatmak, bölgenin tarihi ve manevi değerlerini tanıtmak amacıyla geçmiş yıllarda düzenlenmiş önemli bir kültür-sanat etkinliğidir. Üç kez gerçekleştirilmiş olan festivale pandemi nedeniyle ara verilmiş olup, "Bir Anadolu Şenliği" kapsamında tekrardan düzenlenmesi edebiyat, şiir, tasavvuf, müzik, panel ve söyleşilerin yanı sıra gençlere ve çocuklara yönelik kültürel atölyelerle zenginleştirilmesi hedeflenmektedir. Ahmed-i Hani Festivali'nin ulusal ve yerel düzeyde güçlü bir kültürel buluşma noktası oluşturarak ilimizin kültür turizmine katkı sağlaması ve böylece Ahmed-i Hani'nin evrensel mesajlarını gelecek kuşaklara aktarması amaçlanmaktadır.

Faaliyet	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluşlar	Çıktılar	Vade
Festival konseptinin ve etkinlik programının hazırlanması	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Doğubayazıt Kaymakamlığı	Ağrı Valiliğı, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sivil Toplum Kuruluşları	Festival programının hazırlanması, kültürel ve turistik etkinliklerin planlanması	Kısa

6. YATIRIMLAR

6.1. Ağrı İl Halk Kütüphanesi

Ağrı Merkez’de İl Özel İdaresine ait arsada yapımı devam eden halk kütüphanesi, aynı anda 1.550 kişinin yararlanabileceği kapasiteye sahip olup eğitim sınıfları, beceri atölyeleri, okuma salonları, özel çalışma alanları, konferans salonu ve cep sineması gibi çeşitli bölümlerden oluşmaktadır. Projede fiziki gerçekleşme oranı %80 seviyesindedir.

6.2. Doğubayazıt Ahmed-İ Hani İlçe Halk Kütüphanesi

Doğubayazıt ilçesinde bulunan mülkiyeti hazineye ait olan taşınmaz Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü adına tahsis edilmiş olup, söz konusu taşınmaz üzerinde Halk Kütüphanesi projesinin hazırlanması ve yapım işinin yatırım programına alınması için gerekli girişimler başlatılmıştır.

6.3. Hamur İlçe Halk Kütüphanesi

Hamur ilçemizde Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü adına tahsisi bulunan taşınmazlar üzerinde Halk Kütüphanesi yapım projesinin hazırlanması ve yapım işinin yatırım programına alınması için gerekli girişimler başlatılmıştır.

6.4. Diyadin İlçe Halk Kütüphanesi

Diyadin ilçemizde Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü adına tahsisi bulunan taşınmaz üzerinde Halk Kütüphanesi yapım projesinin hazırlanmış olup, yapım işinin yatırım programına alınması için gerekli girişimler başlatılmıştır.

6.5. Ağrı Müzesi

Nuh’un kenti olarak anılan ilimize ait eserler çevre illerdeki müzelerde muhafaza edilmektedir. Bu eserlerin ilimiz müzesinde sergilenmesi için “Nuh’un Kenti” teması çerçevesinde modern bir müze binasının ilimize kazandırılması büyük bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

6.6. Ağrı Dağcılık Müzesi

Doğubayazıt İlçemiz’de bulunan Eski Hükümet Konağı binasının restorasyonu ve işlevsel dönüşümü gerçekleştirilerek, yapının Ağrı Dağcılık Müzesi olarak hizmete açılması planlanmaktadır. Proje tamamlandığında müze, Türkiye’nin ilk dağcılık müzesi olarak faaliyet gösterecektir. Proje ile dağcılık kültürünün, tarihsel gelişiminin ve özellikle Ağrı Dağı odaklı tırmanış faaliyetlerinin belgelenmesi, korunması ve gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.

6.7. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Hizmet Binası

Mevcut hizmet binası hizmet standartları karşılamadığından dolayı yeni bir hizmet binasına ihtiyaç duyulmaktadır.

6.8. TRT Park Mesire Alanı ve Ağrı Türkü Evi

İlimiz merkezinde yer alan ve 'TRT Park' olarak bilinen bölgenin, vatandaşlarımızın sosyal ihtiyaçlarına daha nitelikli yanıt verebilmesi amacıyla kapsamlı bir yenileme projesi planlanmaktadır. Söz konusu çalışma kapsamında mesire alanı, sosyal donatılar, kafeteryalar ve '**Türkü Evi**' gibi tematik birimlerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu düzenleme ile alanın estetik ve işlevsel bir kimlik kazanarak, şehrimize değer katan modern bir yaşam merkezine dönüştürülmesi öngörülmektedir.

TRT Park yerleşkesi bünyesinde hayata geçirilmesi planlanan **Ağrı Türkü Evi**, ilimizin köklü sözlü kültür mirasını ve müzik geleneğini koruyarak gelecek nesillere aktarmayı hedeflemektedir. Yerel sanatçılarımızın icralarıyla Ağrı'ya özgü ezgi ve deyişlerin aslına uygun şekilde yaşatılacağı bu merkez canlı performanslar, sanatçı buluşmaları ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yapacaktır. Şehrin kültürel hafızasını diri tutacak olan bu yapı, bölgenin tanıtımına katkı sağlayan önemli bir durak ve kurumsal bir kültür platformu niteliği taşıyacaktır.

7. İZLEME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

7.1. İzleme Süreci

İzleme süreci, Ağrı'daki kültür, turizm ve tanıtım projelerinin planlanan hedeflere ne ölçüde ulaştığını sürekli olarak takip etmek için yürütülen sistematik bir çalışmadır. Bu süreçte öncelikle her projenin hedefleri netleştirilir, performans göstergeleri belirlenir ve sahadan düzenli veri toplanır; ziyaretçi sayıları, ödünç kitap miktarları, etkinlik katılımı ve dijital etkileşimler gibi veriler analiz edilir. İzleme, projelerin zamanında ve verimli ilerlemesini kontrol etmek, eksiklikleri tespit etmek ve gerekli düzeltici önlemleri almak için kullanılır. Sorumluluk dağılımı net olarak belirlenir, raporlama ve geri bildirim mekanizmalarıyla elde edilen bilgiler üst yönetim ve paydaşlarla paylaşılır. Böylece izleme süreci, proje uygulamalarının etkinliğini ölçmek ve gelecekteki stratejik kararlar için veri sağlamak amacıyla sürekli ve bütüncül bir yaklaşım sunar.

İzleme Tablosu

Plan İzleme Dönemi	
Faaliyet Numarası	
Faaliyet	
Sorumlu Kurum	
İlgili Kuruluşlar	
Faaliyet Durumu	1 () Başlamadı 2 () Devam Ediyor 3 () Tamamlandı
Faaliyetin Tamamlanma Yüzdesi	
Faaliyet ile ilgili Gerçekleştirilen Faaliyetler	
Faaliyet İle İlgili Yapılması Planlanan Faaliyetler	
Faaliyetin Başlangıcındaki Mevcut Durum	

7.2. Değerlendirme Süreci

Değerlendirme süreci, izleme aşamasında toplanan verilerin sistematik olarak analiz edilmesi ve proje veya faaliyetlerin etkinliğinin, verimliliğinin ve hedeflere uygunluğunun ölçülmesi sürecidir. İlimiz özelinde kültür, turizm ve tanıtım projelerinde değerlendirme, hem sabit hem de kırsal alanlardaki tüm faaliyetlerin başarısını anlamak ve geleceğe yönelik stratejiler geliştirmek için kritik öneme sahiptir.

Değerlendirme Tablosu

Plan Değerlendirme Dönemi	
Faaliyet Numarası	
Faaliyet	
Sorumlu Kurum	
İlgili Kuruluşlar	
Faaliyetin Hedefin Gerçekleşmesine Katkısı	
Devam Eden Faaliyet İle İlgili Yeni Faaliyet Önerileri	
Faaliyetin Uygulanması Sırasında Karşılaşılan Zorluklar	
Faaliyetin Başka Hedeflerin Artmasına / Azalmasına Etkisi	
Faaliyetin Başlatılması, Sürdürülmesi ve / veya tamamlanması için ihtiyaç duyulan kaynaklar	
Tamamlanan Faaliyet ile ilgili Yeni Faaliyet Önerileri	